

ПРОЕКТ 2007CB16IPO006-2011-2-48

«ПЧЕЛАРСТВО БЕЗ ГРАНИЦИ II»

ФИНАЛЕН ОБОБЩАВАЩ ДОКЛАД

ПАРТНЬОРИ:

СДРУЖЕНИЕ "БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПА", БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА КЛАДОВО, СЪРБИЯ

Видин, 2014 г.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 ССИ номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

УВОД

Настоящият обобщаващ доклад цели да представи добрите практики, научените уроци и позитивни резултати и ефекти, натрупани при реализацията на проект „Пчеларство без граници II”.

Проект „Пчеларство без граници II” е осъществен с финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез трансграничната програма по ИПП България – Сърбия CCI номер 2007CB16IPO006. Проектът се реализира от Сдружение «България в Европа», гр. Видин, Република България и Община Кладово, гр. Кладово, Република Сърбия, като има за цел да увеличи трансграничното сътрудничество и да подобри капацитета за съвместно използване на общия регионален потенциал чрез създаване на устойчива мрежа за трансгранична подкрепа в сферата на пчеларството и биологичното производство.

Надяваме се, че запознаването Ви с настоящия материал ще помогне за повишаване и на Вашата информираност относно биологичното пчеларство и прилагането на добри пчеларски практики, а сред описаните примери ще намерите такива, които бихте могли да приложите и във Вашата дейност или да спделите с колеги и приятели.

ЦЕЛ НА ПРОЕКТА

Общата цел на проекта е да се увеличи трансграничното сътрудничество и да се подобри капацитета за съвместно използване на общия регионален потенциал чрез създаване на устойчива мрежа за трансгранична подкрепа с фокус върху пчеларството.

Специфичните цели са промоция на добри пчеларски практики и обмен на пчеларско ноу-хау, повишаване на трансграничното сътрудничество и трансграничното движение на хора и стоки и повишаване на обществената информираност на екологични теми за опазване на околната среда и екологосъобразно поведение.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа”, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Целевите групи по проекта са: пчелари и производители на пчеларски инвентар, земеделски стопани в целевите региони, публични администрации и неправителствени организации, ангажирани с проблемите на околната среда и селското стопанство, местни и регионални браншови организации на пчелари, малки и средни предприятия, предприемачи, деца, учители, обществеността в целевите региони.

ДЕЙНОСТИ

В рамките на проекта беше реализиран следният пакет от мерки и взаимосвързани дейности:

Дейност 1 Управление, координация и отчитане на проекта

Проектът стартира с провеждането на въстъпителна работна среща на членовете на екипа и представители на партньорите. Сключени бяха трудови договори с членовете на екипа по проекта, утвърдени от комисията по оценка на проектното предложение. Поради административни причини, един от членовете на екипа бе заменен след одобрение на искането за промяна от Управляващия орган на програмата. Договорите с екипа бяха сключени при спазване на изискванията на програмата и на приложимото в двете целеви държави законодателство. За да се гарантира доброто финансово управление и адекватна одитна пътека по проекта, след стартирането на проекта бяха разработени и утвърдени следните документи:

- o Детайлен план-график за изпълнение на проекта;
- o Разпределение на задачите и отговорностите между екипа и партньорите на проекта;
- o Комуникационен план;
- o Система за вътрешна оценка, мониторинг и контрол;
- o Вътрешни правила за съхранение на документите;
- o Правилник за документооборота;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

- о План за съхранение на документите, свързани с изпълнението на проекта;
- о Проектно досие;
- о План за управление на риска;
- о Контролни листи за поемане на задължение и извършване на разход, за извършване на проверки на място, за верификация на междинен/окончателен технически доклад и финансов отчет;
- о Методика за отчитането на количественото ниво на постигане на заложените индикатори по проекта.

Формира се Съвместна група за наблюдение на проекта, съставена от представители на партньорските организации, която провеждаше регулярни заседания с цел установяване на постиженията по проекта, одобрение на достигнатия напредък и планиране на предстоящи дейности. СГН следеше за съответствието на реализираните дейности с одобрения проект и с правилата и изискванията на програмата и на Управляващия Орган.

В периода на изпълнение на проекта се провеждаха текущи работни срещи на екипа, по време на които се разискваше напредъка по проекта, планираха се бъдещите дейности, обсъждаха се резултатите от проведените мерки и дейности и ефекта от тяхното реализиране, срещнатите проблеми, трудности и как са преодоляни.

Дейност 2 Провеждане на процедури по възлагане

В съответствие с изискванията на PRAG и правилата и изискванията на Управляващия орган се проведеха процедури за избор на външни изпълнители при спазване на принципите за публичност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност и недопускане на дискриминация. За тази цел в началото на проекта двата партньора изготвиха съвместен План за процедурите по проекта, официално одобрен от Съвместния Технически Секретариат по програмата.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

Проведоха се общо 3 процедури за избор на изпълнители, като се сключиха общо 2 договора за услуги и 1 договор за доставки в рамките на проекта. Всички договори бяха изпълнени в съответствие с договорените клаузи и срокове. За периода на изпълнение на проект „Пчеларство без граница II“ се провеждаше регулярен вътрешен мониторинг на изпълнението на договорите с изпълнителите.

Дейност 3 Популяризационна кампания

С цел представяне на проекта пред широката общественост и повишаване на обществената информираност относно ползите от практикуването на биологично пчеларство, добри пчеларски практики, опазване на околната среда и устойчиво използване на природните ресурси, в съответствие с Насоките за комуникация и визуализация по програмата, бяха проведени серия от мерки за презентирането и популяризирането на проекта, целите, дейностите и очакваните резултати и представяне на финансовата подкрепа от ЕС и националния бюджет:

- След старта на проекта се разработи комуникационен план за популяризиране реализирането на проекта, като всички планирани и предстоящи дейности бяха съобразявани с него и с Насоките за комуникация и визуализация;
- На 12.09.2013 г. в гр. Видин се проведе информационна конференция за презентиране на проекта и програмата. 28 представители на браншовите организации от двата целеви региона, местни и централни публични администрации, неправителствени организации, медии и други местни заинтересовани страни взеха участие в мероприятиято, на което бяха представени програмата, проекта, основните дейности, цели и очаквани резултати от реализирането на съвместната инициатива;
- Изработи се промоционален банер, който бе използван по време на публичните събития по проекта за представяне на помощта от ЕС;
- Изготви се и се разпространи листовка за популяризиране на проекта – формат А4, сгъната на 2, 4+4, гланцирана – 2000 копия;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA		
---	--	--	---

- Изготвиха се и се разпространиха информационни постери за популяризиране на пчеларското изложение – формат A2, 4+0, гланц - 200 копия;
- Изготвиха се и се разпространиха промоционални папки – 1000 бр.;
- Изготвиха се и се разпространиха промоционални торбички с логото на проекта – 1000 бр.;
- Разработи се и текущо се актуализираше уеб сайт, представящ напредъка по проекта, предстоящи дейности, постигнати резултати, документи и продукти, резултат от реализацията на проекта;
- Разработиха се и се публикуваха в местните медии над 10 прес-съобщения. Местните електронни медии и националната телевизия регулярно отразяваха напредъка по проекта и реализираните дейности и постигнати резултати;
- Поддържаха се постоянни контакти с представителите на печатните и електронни медии на местно, областно, регионално и национално ниво и в двете страни – България и Сърбия. Участието на медиите в провежданите по проекта мероприятия бе гаранция, че актуална информация за проекта достига до максимален кръг от хора. Публикуването на периодични прес-съобщения за напредъка по проекта и отразяването им от страна на медиите допринесе за разпространението на добрите практики и мултиплицирането им в бъдещи подобни инициативи от други организации със сходни идеи;
- В края на проекта - на 01.04.2014 г., след приключване на ключовите проектни дейности, в Областна администрация Видин се проведе финална конференция за обобщаване и представяне на постигнатите резултати и за обсъждане на възможностите за бъдещо сътрудничество и мултиплициране на ефекта от проекта. В конференцията взеха участие 25 представители на браншовите пчеларски организации, местни и централни публични администрации, неправителствени организации, медии и други местни заинтересовани страни.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

Дейност 4 Училищна кампания

Целта на дейността бе да научи най-младото поколение на съзнателно отношение към природните ресурси, природата, биоразнообразието, биологичното земеделие и биологичното пчеларство. За тази цел се проведе училищна кампания сред училища от дата целеви региона за презентирание на ползите от биологичното производство и консумацията на био продукти. Проведоха се конкурси за най-добра детска рисунка и стихотворение на тема „Пчелният мед – вкусен и полезен“. Всички получени детски творби бяха представени по време на българо-сръбското пчеларско изложение, проведено през декември 2013 г. в град Видин. Получените творби бяха прегледани и оценени от комисия, назначена за целта. На победителите се връчиха награди, а най-добрата рисунка бе избрана за лого на проекта и на кампанията.

Практиката сочи, че провеждането на училищна кампания на екологична тематика е успешен модел за възпитание и образование на младите хора и учениците да почувстват и да осъзнаят проблемите от света на възрастните. Възпитателният ефект от провеждането на подобни мероприятия е двупосочен – от една страна от възрастни към деца, а от друга – от деца към възрастни (родители). Развитието на екологосъобразно мислене и поведение от най-ранна детска възраст, е от съществено значение за изграждането на правилен светоглед, съобразен с принципите за устойчиво развитие.

Дейност 5 Провеждане на учебна визита в България

В периода 17.03.2014 – 21.03.2014 г. се проведе практическа учебна визита в допустимия транс-граничен регион на Република България – областите Видин, Монтана, София област, Перни и Кюстендил. Участие във визитата взеха 15 сръбски и 5 български пчелари и производители на пчеларски инвентар от двата целеви региона. Посетиха се 7 пчеларски ферми – сертифицирани, в преходен период и такива, прилагащи добри пчеларски практики, като се обмениха полезен опит, иновативно ноу-хау и полезна практическа информация. Освен практическа част, учебната визита включваше и представяне на актуални моменти от пчеларството и биологичното пчеларство във вид на лекционни занятия.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

В резултат на проведената учебна визита, бяха създадени нови и се развиха дългосрочни контакти между пчелари и производители на пчеларски инвентар от двата целеви региона.

Дейност 6 Провеждане на учебна визита в Сърбия

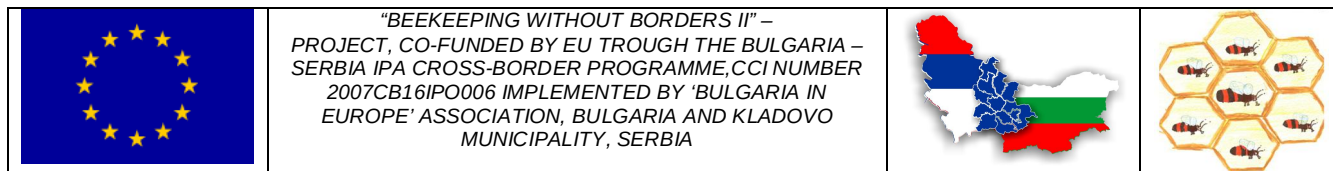
В периода 17.10.2013 – 21.10.2013 г. се проведе практическа учебна визита в допустимия транс-граничен регион на Република Сърбия – областите Бор, Нишава и Пирот. Участие във визитата взеха 15 български и 5 сръбски пчелари и производители на пчеларски инвентар от двата целеви региона. Посетиха се 6 пчеларски ферми – сертифицирани, в преходен период и такива, прилагащи добри пчеларски практики, като се обмениха полезен опит, иновативно ноу-хау и полезна практическа информация. Освен практическа част, учебната визита включваше и представяне на актуални моменти от пчеларството и биологичното пчеларство във вид на лекционни занятия. В резултат на проведената учебна визита, бяха създадени нови и се развиха дългосрочни контакти между пчелари и производители на пчеларски инвентар от двата целеви региона.

Дейност 7 Организиране на пчеларско изложение във Видин

Използвайки опита от предишни проекти и за да се демонстрира устойчивост на резултатите и превръщането на българо-сръбското пчеларско изложение в съвместна традиция, в рамките на настоящия проект от 12.12.2014 г. до 14.12.2014 г. в Зала „Симфониета“ на Държавна Филхармония Видин се проведе поредното българо-сръбско изложение на пчелен мед, пчелни продукти и пчеларски инвентар. В мероприятиято участваха над 30 български и сръбски изложители – производители на пчелен мед, пчелни продукти и пчеларски инвентар, които презентираха своята продукция. Гости от България, Сърбия и Румъния – представители на браншови организации, местна и централна публична власт, неправителствени организации, граждани и гости на Видин и региона посетиха изложението и се запознаха с предимствата и ползите от консумацията на пчелни продукти.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

По време на изложението имаше и лекционна част за запознаване на участниците и гостите на мероприятиято с актуални теми от пчеларството и биологичното производство. Обявиха се 3 конкурса за участниците в изложението – за «Най-добър щанд», «Най-добра опаковка» и «Доайен в пчеларството». В последния изложбен ден бяха обявени резултатите от трите конкурса, на победителите бяха връчени символични предметни награди, а всички участници получиха сертификати. По време на изложението се представиха и се наградиха детските рисунки и поезия, участващи в конкурса «Пчелният мед – вкусен и полезен». Всички изложители дариха пчелна продукция на социални заведения от област Видин. В края на мероприятиято беше преподписан Меморандумът за сътрудничество в пчеларството, като към него се присъединиха нови пчеларски дружества и заинтересовани институции от региона.

Дейност 8 Обобщение на проектните резултати

Проектът официално приключи с провеждането на финална конференция на 01.04.2014 в Конферентния център на Областна администрация Видин, по време на която бяха представени продуктите и резултатите от изпълнението на проекта, направи се обобщение и анализ на натрупания опит, споделени добрите практики, уроците, научени в периода на осъществяване на проекта, представиха се срещнатите трудности и проблеми и техните решения. Представителите на двата партньора споделиха вижданията си за възможностите за мултиплициране на проекта, за бъдещо съвместно сътрудничество и реализирането на трансгранични инициативи от взаимен интерес. Участниците изразиха задоволство от постигнатите резултати и декларираха готовност и в бъдеще да продължат да работят за подобряване и разширяване на трансграничното сътрудничество и на съвместните усилия за опазване на околната среда и природните ресурси. Участие в конференцията взеха 25 представители на заинтересованите страни от двата региона – пчелари и производители на пчеларски инвентар, браншови организации, земеделски стопани, представители на бизнеса, неправителствени организации, местни и централни администрации, граждани, медии и други заинтересовани страни.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

В рамките на тази дейност от проекта е включено и разработването и разпространението на настоящия финален обобщаващ доклад. Екипът се надява, че по този начин добрите практики, представени в доклада ще са достъпни за широк кръг от заинтересовани страни, които могат да се възползват от споделения опит и да го приложат при решаването на сходни проблеми.

РЕЗУЛТАТИ

След приключване изпълнението на проектните дейности можем да отчетем, че са налице следните резултати и продукти:

- Изработени и разпространени 2000 брошури за популяризиране на проекта;
- Изработени и разпространени 200 информационни плаката;
- Изработени и разпространени 1000 рекламни папки;
- Изработен 1 промоционален банер;
- Изработени 1000 рекламни текстилни торбички с логото на проекта;
- Разработена и текущо актуализирана уеб страница на проекта;
- Проведена 1 информационна конференция за презентиране на проекта – гр. Видин, 1 ден, 28 участници;
- Проведена 1 информационна конференция за представяне на резултатите от проекта – гр. Видин, 1 ден, 25 участници;
- Изработени 1000 копия на финалния обобщаващ доклад;
- Публикувани 10 прес-съобщения и публикации в местния и регионален печат в двата целеви региона;
- Изработени и представени на местните, регионални и национални медии над 10 прес-съобщения;
- Проведени конкурси за детска рисунка и стихотворение на тема “ Пчелният мед – вкусен и полезен”;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа”, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

- 164 деца от двата целеви региона, взели участие в конкурсите за детска рисунка и стихотворение и в училищната кампания;
- Избрано лого на проекта и на кампанията;
- Презентирани детските творби по време на пчеларското изложение;
- Повишена информираността сред младото поколение относно ползите от практикуване на биопчеларство и ролята на пчелите за запазване на равновесието в природата, съхранение на екосистемите и повишаване на добивите от земеделски дейности;
- Проведени две 5-дневни учебни визити – всяка с по 20 участника – пчелари и производители на пчеларски инвентар от двете страни на границата;
- Споделен и обменен практически опит и иновативни пчеларски практики;
- Представени специфичните особености за прилагане на биопчеларство и добри пчеларски практики в двата целеви региона и в ЕС;
- Повишена информираността на целевите групи относно биологичното пчеларство, добрите пчеларски практики, екологосъобразно поведение и опазване на природните ресурси и повишена мотивацията им за сертифициране като биологични производители;
- Организирано и проведено пчеларско изложение в гр. Видин, България – 3 дни, 30 участника - пчелари и производители на пчеларски инвентар от двете страни на границата;
- Актуализиран и подписан Меморандум за сътрудничество в сферата на пчеларството и биологичното пчеларство, включване на нови заинтересовани страни към него;
- Представени пчелни продукти и пчеларски инвентар, произведени от двете страни на границата;

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

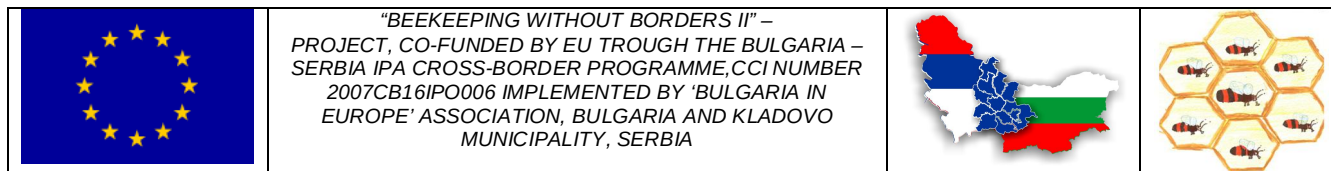
	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

- Проведени конкурси за „Най - добър щанд ”, „ Най - добра опаковка”, „ Доайен в пчеларството” сред участниците в пчеларското изложение и наградени победителите;
- Дарена пчелна продукция на социални и образователни заведения на територията на двата целеви региона от участниците в двете изложения;
- Организирана и проведена финална конференция в гр. Видин за презентиране на резултатите и продуктите от реализирането на проекта – 1 ден, 25 участника;
- Осигурени устойчивостта и мултипликацията на проекта;
- Повишен капацитетът на партньорските организации за работа по проекти, финансирани от ЕС;
- Повишена информираността на местното население в двата целеви региона по въпросите на биологичното пчеларство, добрите пчеларски практики и екологосъобразно поведение, насочено към опазване на околната среда и устойчиво използване на регионалните ресурси;
- Повишено трансграничното сътрудничество и трансграничното движение на хора, стоки и услуги.

Посочените резултати сочат, че са постигнати заложените в проекта цели, а именно подобряване на трансграничното сътрудничество, промоция на биологично пчеларство и добри пчеларски практики, обмен на практически опит и ноу-хау, повишаване на обществената информираност по въпросите за съхраняване и опазване на околната среда и устойчиво използване на регионалните ресурси, повишено трансгранично сътрудничество и трансгранично движение на хора, стоки и услуги.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа”, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

ДОБРИ ПРАКТИКИ В ПЧЕЛАРСТВОТО

По време на двете учебни визити бяха посетени редица пчелини, всеки със своите предимства, плюсове и позитиви. От всяко едно посещение можеше да се почерпи ценен практически опит както по нови, така и по добре познати теми. Тук са представени някои добри практики и примери, предизвикали най-голям интерес в участниците.

Пчеларска къща „Богданович“

Пчелинът на Живоин Богданович е позициониран около село Брестовац, Община Неготин. Осбеностите, които характеризират работата в семейната ферма, са висок професионализъм и голяма любов. При направената визита впечатлиха изключителния ред и организация на работа, които са основна причина за успеха в работата на „Пчеларска къща „Богданович“. Визитата бе ориентирана в две направления:

1. Особености на работата в майкопроизводителното стопанство.
2. Организация на подвижното пчеларство.

Майкопроизводството е „поезията в пчеларството“ според Клейтон Леон Фарар - един от създателите на модерното пчеларство. Произвеждането на пчелни майки изисква висока квалификация и познания както за биологията на пчелното семейство, така и за природните закономерности и зависимости. На майкопроизводствения пчелин в Брестовац не бе възможно да бъде демонстрирана цялата гама от дейности, поради спецификата на климатичните условия за момента. Участниците в учебната визита обаче се запознаха в детайли с прилежащия инвентар, с който се обслужва всяка от дейностите. По време на беседата бяха представени двата основни способа за отглеждане на пчелни майки - чрез пренасяне на ларви и чрез Йентеров апарат. Многото въпроси на гостите провокираха дискусия, която бе ползотворна както за пчеларите с дългогодишен опит, така и за по-младите.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 ССИ номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

При изключителен интерес премина и демонстрацията на товарене на кошерите за практикуване на подвижно пчеларство. Интересът бе продиктуван от факта, че Живоин Богданович разполага с превозно средство, специално оборудвано за целта. По абсолютно механизирани начин, с помощта на подемен механизъм за броени минути на специална платформа се товарят до 36 кошера от един човек. Въпросната платформа се извозва до местност, богата на пчелна паша. Видяното на посещения пчелин е неоспоримо доказателство, че механизацията и автоматизацията могат да бъдат неразделна част от модерното пчеларство.

Пчелини „Софрониеви“

Пчелините на Софрон Софрониев са разположени в област Монтана – повечето по поречието на река Огоста. Характерното за работата на Пчелини „Софрониеви“ е затвореният цикъл, който е в основата на успешното пчеларстване. Цялата дейност е механизирани – от подхранването на пчелните семейства до добива и пакетирането на пчелните продукти. Фермата разполага със собствена лаборатория, в която освен диагностициране на заболявания, може да се прави и анализ на пчелния мед. Най-голям интерес сред посетителите предизвикаха експериментите, които се правят по отношение на зимуването на запасните пчелни майки, както и доусъвършенстването на т.нар „дълбоко дъно“. Нововъведение е конструкцията на вътрешния прашецоуловител, който е с променен диаметър на отвора – от класическия 4.4 мм на 5.1 мм. Това значително облекчава работата на пчелното семейство и на пчеларя. Нововъведението води до повишени добиви на пчелен прашец, както и до стимулиране на семейството за събиране на повече нектар през активния сезон. Дискусиите по време на визитата бяха ползотворни и често прерастаха в полезни спорове. Заключението на всички участващи бе, че Пчелини „Софрониеви“ са образец и трябва да бъдат еталон в пчеларството.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

Пчеларска ферма „Фруктос 9“

„Фруктос 9“ ЕООД изгражда пчелин в района на с. Горно Камарци, работещ по технологията на биологичното отглеждане на пчелите на базата на 200 многокорпусни кошера по системата Лангстрот-Рут, помещения за инвентар и охрана, работни помещения за центрофугиране и първична обработка. В пчелина се произвеждат главно пчелен мед и прашец. Мястото, на което е разположен пчелинът е особено подходящо за развиване на биологично производство, поради специфичното географско положение, климатични условия и невъзможността за развитие на конвенционално селско стопанство.

Технологията на отглеждане изисква непрекъснатото следене и правилна диагностика на състоянието на пчелните семейства. Освен чрез прегледи състоянието се следи чрез непрекъснато измерване на параметрите тегло, влажност и температура в кошерите. За целта всеки от кошерите е поставен на специализирана електронна везна, която отчита параметрите на кошера и го изпраща в компютър, в който се обработват и анализират измерванията. В случай на отклонение на някой от параметрите, програмата дава съобщение и съответните семейства се преглеждат обстоятелствено. По този начин проблемите се откриват значително по-рано и вниманието и усилията се съсредоточават най-вече върху проблемните семейства. Също така може с достатъчна степен на вероятност да се прогнозира както развитието на всяко семейство, така и резултатите, които ще се получат в края на сезона. Така могат да се вземат необходимите мерки значително по-рано и с достатъчна прецизност. Системата за непрекъснато следене и диагностициране на състоянието дава възможност да се оценят своевременно – в следващите ден-два, мерките, които са предприети за подобрене на състоянието на дадено семейство.

Своевременното и правилно диагностициране включва и система за постоянно подхранване с 15-20 % меден сироп. По този начин се осигурява снабдяването с чиста вода, с което пък се постига гарантиране на чистотата на самата вода и освобождаване на до 40 % от пчелите от дейността по носене на вода. При това пчелите се пренасочват към събиране на нектар и добивът нараства. От друга страна, по количеството на изпития през деня сироп може да се оцени косвено състоянието на семейството, дори без то да се отваря.

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа“, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 CCI номер 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

В наблюдението на състоянието е включена и по една индивидуална видеокамера, инсталирана пред всеки от кошерите. Информацията, както от системата за постоянно следене и диагностика на състоянието, така и от индивидуалните камери, е достъпна онлайн. По този начин е възможно прилагането на системата „Rent your own bee hive”, при която всеки човек, независимо къде по света се намира, може да наеме свой кошер и да го наблюдава през видеокамерата, като същевременно има достъп до пълната информация за тегло, влажност и температура.

Деятността на пчеларска ферма „Фруктос 9“ показва, че съвременните информационни технологии могат да бъдат от сериозна помощ за пчеларите, като разширяват възможностите за пчеларстване, улесняват работата на пчеларя и подпомагат дейността на пчелните семейства.

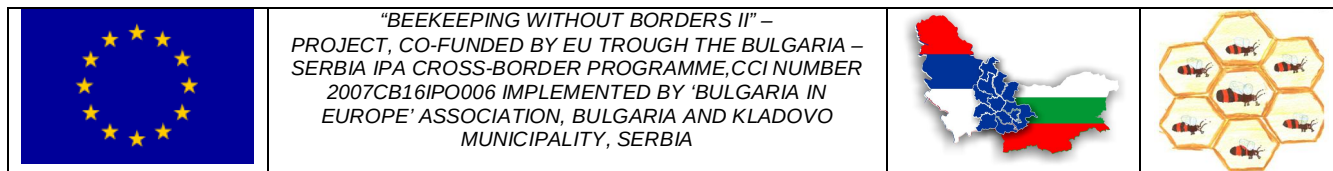
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Реализацията на проект „Пчеларство без граници II” даде възможност на участниците да се запознаят с водещи пчелари и добри пчеларски практики в Република Сърбия и Република България. Всеобщо е мнението, че пчеларският бранш има бъдеще като част от общата селскостопанска политика. Пчелите са не само насекомите, които произвеждат желани от всички продукти, но и важен елемент от биоразнообразието, индикатор за замърсявания и сериозен бизнес. Съвместните усилия на българските и сръбските пчелари в тази насока са необходими и полезни.

"ПРОЕКТЪТ Е СЪ-ФИНАНСИРАН ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЧРЕЗ ПРОГРАМАТА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ИПП БЪЛГАРИЯ – СЪРБИЯ"
"ТАЗИ ПУБЛИКАЦИЯ Е НАПРАВЕНА С ПОДКРЕПАТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ЧРЕЗ ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО ССИ № 2007CB16IPO006. СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПУБЛИКАЦИЯ Е ОТГОВОРНОСТ ЕДИНСТВЕНО НА СДРУЖЕНИЕ "БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПА" И ПО НИКАКЪВ НАЧИН НЕ ТРЯБВА ДА СЕ ВЪЗПРИЕМА КАТО ИЗРАЗ НА СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ИЛИ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА ПРОГРАМАТА."

Настоящият проект се изпълнява от Сдружение „България в Европа”, България в партньорство с Община Кладово, Сърбия и се финансира по програмата за трансгранично сътрудничество по ИПП България – Сърбия 2007 – 2013 ССИ номер 2007CB16IPO006.

ПРОЈЕКАТ 2007CB16IPO006-2011-2-48

«ПЧЕЛАРСТВО БЕЗ ГРАНИЦА II»

ЗАВРШНИ СУМАРНИ ИЗВЕШТАЈ

ПАРТНЕРИ:

УДРУЖЕЊЕ "БУГАРСКА У ЕВРОПИ", БУГАРСКА
ОПШТИНА КЛАДОВО, СРБИЈА

Видин, 2014 г.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

УВОД

Овај завршни извештај има за циљ да представи добру праксу, научене лекције и позитивне резултате и ефекте, нагомилане приликом реализације пројекта „Пчеларство без граница II”.

Пројекат „Пчеларство без граница II“ је остварен уз финансијску помоћ Европске уније по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија ССИ број 2007CB16IPO006. Пројекат се реализује од стране Удружења "Бугарска у Европи", град Видин, Република Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Република Србија и има за циљ да повећа прекограничну сарадњу и побољша капацитет за заједничко коришћење регионалног потенцијала стварањем одрживе мреже за прекограничну помоћ у области пчеларства и органске производње.

Надамо се да ће упознавање са овим материјалом да Вам помогне да повећате Вашу информисаност о органском пчеларству и примени добре пчеларске праксе, а међу описаним примерима наћи ћете такве, које бисте могли да примените и у Вашим активностима или да размените са колегама и пријатељима.

ЦИЉ ПРОЈЕКТА

Општи циљ пројекта је да подстакне прекограничну сарадњу и побољша капацитет за заједничко коришћење регионалног потенцијала стварањем одрживе мреже за прекограничну помоћ у области пчеларства.

Специфични циљеви су промоција добрих пчеларских пракси и размена пчеларског ноу-хау, повећање прекограничне сарадње и прекограничног промета роба и услуга и повећање јавне информисаности о еколошким темама за заштиту животне средине и еколошко понашање.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

ЦИЉНЕ ГРУПЕ

Циљне групе пројекта су: пчелари, произвођачи пчеларског инвентара, пољопривредни произвођачи из оба циљна региона, јавне администрације и невладине организације које делују у области заштите животне средине и пољопривреде, локална и регионална струковна удружења пчелара, мала и средња предузећа, предузетници, деца, ученици, наставници, локално становништво оба циљна региона.

АКТИВНОСТИ

У оквиру пројекта је реализован следећи пакет мера и међусобно повезаних активности:

Активност 1 Управљање, координација и извештавање пројекта

Пројекат је почео са реализацијом уводним састанком чланова тима и представника партнера. Склопљени су уговори са члановима тима, одобреним од стране комисије за оцену предлога пројекта. Због административних разлога, један од чланова тима је замењен, после усвајања захтева за промену од стране Управљачког органа програма. Закључени су уговори са пројектним тимом у складу са захтевима програма и државним законодавством одговарајуће државе. Да би се обезбедило добро финансијско управљање и адекватан пут за ревизију пројекта, након почетка пројекта су израђени и потврђени следећи доументи:

- о Детаљан план реализације пројекта;
- о Подела задатака и одговорности међу тимом и партнерима на пројекту;
- о Комуникациони план;
- о Систем за унутрашњу процену, мониторинг и контролу;
- о Унутрашња правила за архивирање докумената;
- о Правилник за ток документације;

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

- o План за архивирање докумената, везаних за реализацију пројекта;
- o Пројектни досије;
- o План за управљање ризицимаа;
- o Контролне листе за преузимање задужења и расхода, за вршење провере на лицу места, за верификацију међу/коначног техничког извештаја и финансијског извештаја;
- o Методологија за сагледавање нивоа испуњења пројектом задатих индикатора.

Формирана је Заједничка група за надзор пројекта, састављена од представника партнерских организација, која је одржавала редовне састанке са циљем утврђивања постигнућа пројекта, одобравања достигнутог напретка и планирање предстојећих активности. ЗГН је пратила истоветност реализованих активности са одобреним пројектом и правилима и захтевима програма и Управљачког органа.

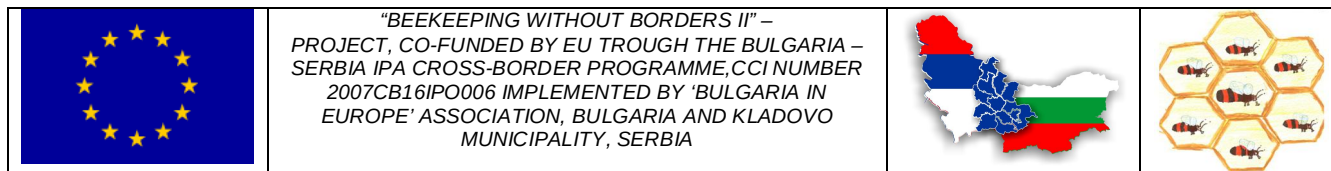
Током реализације пројекта одржавани су текући радни састанци тима, за време којих је дискутовано о напретку пројекта, планиране су наредне активности, дискутовано је о резултатима примењених мера и активности и ефектима њихове реализације, о сусретаним проблемима и начинима на који су они превазиђени.

Активност 2 Спровођење процедура за избор извођача

У скалу са захтевима PRAG-а и правилима и захтевима Управљачког органа, спроведене су процедуре за избор спољних извођача уз поштовање принципа јавности, транспарентности, слободне и лојалне конкуренције, једнакопостављености и недозвољавање дискриминације. У ту сврху, почетком пројекта партнери су израдили заједнички План за процедуре по пројекту, који је званично одобрен од стране Заједничког Техничког Секретаријата програма.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

Спроведене су укупно 3 процедуре за избор на извођача, и то укупно 2 уговора за услуге и 1 уговор за набавку у оквиру пројекта. Сви уговори су испуњени у складу са договореним клаузулама и роковима. Током реализације пројекта „Пчеларство без граница II“ редовно је вршен унутрашњи мониторинг испуњења уговора са извођачима.

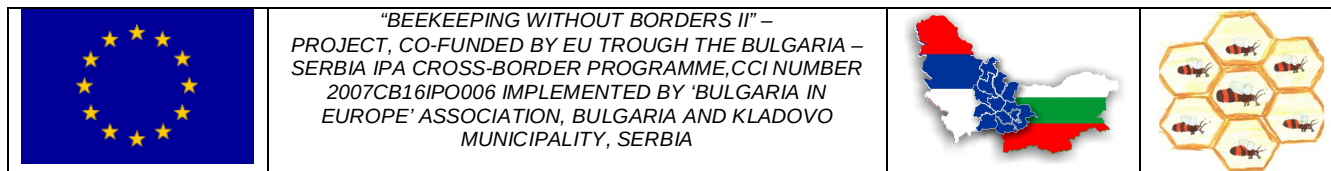
Активност 3 Популаризациона кампања

У циљу представљања пројекта широј јавности и повећању јавне информисаности у вези користи од бављења органском пчеларством, добром пчеларском праксом, заштите животне средине и одрживог коришћења природних ресурса, у складу са Упутствима за комуникацију и визуализацију по програму, примењена је серија мера за представљање и популаризацију пројекта, циљева, активности и очекиваних резултата и представљање финансијске подршке ЕУ и националног буџета:

- На почетку пројекта је израђен комуникациони план за популаризацију реализације пројекта и све планиране и предстојеће активности су усклађивани с њим и са захтевима за комуникацију и визуализацију;
- 12.09.2013 г. у Видину је одржана информативна конференција за представљање пројекта и програма. 28 представника струковних организација из оба циљна региона, локалне и централне јавне администрације, медији и друге локалне заинтересоване стране су узеле учешће у манифестацији, на којој су представљени програм, пројекат, основне активности, циљеви и очекивани резултати од реализације заједничке иницијативе;
- Израђен је промоционални банер, који је коришћен за време јавних догађаја по пројекту за представљање помоћи од стране;
- Израђен је и подељен лифлет за популаризацију пројекта – формат А4, пресавијен на пола, 4+4, гланц – 2000 комада;

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

- Израђени су и распрострањени постери за популаризацију пчеларских изложби – формат A2, 4+0, гланц – 200 комада;
- Израђене су и дистрибуиране промоционалне фасцикле – 1000 ком.;
- Израђене су и подељене промоционалне торбице с логом пројекта – 1000 ком.;
- Израђен је и редовно актуализиран веб сајт који је објављивао напредак пројекта, предстојеће активности, постигнуте резулте, документе и производе, резултате реализације пројекта;
- Израђено је о објављено на локалним медијима преко 10 саопштења за медије. Локални електронски медији и национална телевизија су регуларно пропратили напредак пројекта и реализоване активности и постигнуте резултате;
- Одржавани су стални контакти са представницима штампаних и електронских медија на локалном, регионалном и националном нивоу у обе земље – Бугарској и Србији. Учешће медија у реализованим манифестацијама била је гаранција да актуелна информација о пројекту стиже до максималног броја људи. Објављивање периодичних саопштења за медије о напретку пројекта и праћење од стране медија допринело је распрострањивању добре праксе и њихову мултипликацију у будућим сличним иницијативама од стране других организација са истим идејама;
- На крају пројекта, 01.04.2014 г., након завршетка пројектних активности у Видину у Обласној администрацији одржана је финална конференција за сумирање и представљање постигнутих резултата и разматрање могућности за будућу сарадњу и мултипликацију ефеката пројекта. На конференцији је учествовало 25 представника струковних пчеларских организација, локалне и централне јавне администрације, невладиних организација, медија и других локалних заинтересованих страна.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	--	--	---

Активност 4 Школска кампања

Циљ активности је да научи најмлађу генерацију о свести о природним ресурсима, природи, биодиверзитету, органској пољопривреди и органском пчеларству. У ту сврху је одржана кампања у школама у циљаном региону и представљене су предности органске производње и потрошње органских производа. Расписани су конкурси за најбољи дечји цртеж и песма на тему "Мед - укусан и користан". Сви дечји радови представљени су на бугарско-српској пчеларској изложби одржаној у децембру 2013 г. у граду Видину. Приспели радови су прегледани и оцењени од стране комисије која је именована у ту сврху. Победници су награђени, а најбољи цртеж је изабран као лого пројекта и кампање.

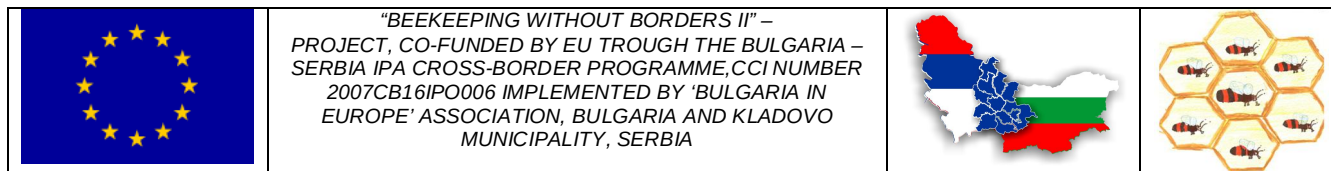
Пракса је показала да је спровођење школске кампање на еколошку тематику успешан модел за васпитање и обукчавање младих људи и ученика да осете и буду свесни проблема из света одраслих. Васпитни ефекат од реализације сличних манифестација је двосмеран – с једне стране од одраслих према деци, а с друге од деце према одраслима (родитељима). Развој еколошког мишљења и понашања од најранијег дечјег узраста је од суштинског значаја за изграђивање правилних принципа у складу са одрживим развојем.

Активност 5 Реализација студијске посете у Бугарској

У периоду 17.03.2014 – 21.03.2014 г. је реализована практична студијска посета прекограничном региону Републике Бугарске – области Видин, Монтана, област Софија, Перник и Ћустендил. Учесће у посети је узело 15 српских и 5 бугарских пчелара и произвођача пчеларског инвентара из оба циљна региона. Посећено је 7 пчеларских фарми – сертификованих, у прелазном периоду конверзије и онима који примењују добру пчеларску праксу, којом приликом су размењена корисна искуства, иновативни ноу-хау и корисна практична информација. Осим практичног дела, студијска посета је укључивала и представљање актуалних момената у пчеларству и органском пчеларству у виду предавања.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

Као резултат проведене студијске посете, створени су нови и развијени дугорочни контакти међу пчеларима и произвођачима пчеларског инвентара из оба циљна региона.

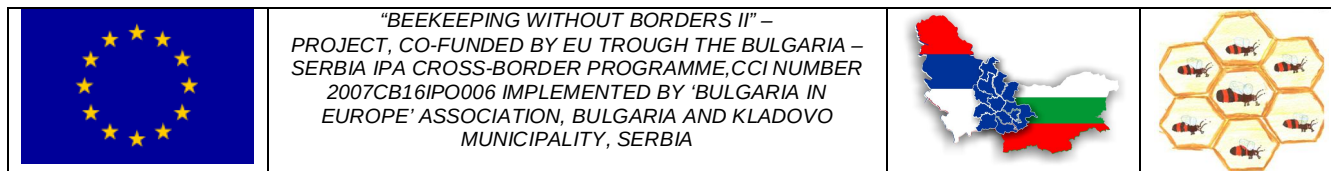
Активност 6 Реализација студијске посете у Србији

У периоду 17.10.2013 – 21.10.2013 г. је реализована практична студијска посета прекограничном региону Републике Србије – Борском округу, Нишавском округу и Пиротском округу. Учешће у посети је узело 15 српских и 5 бугарских пчелара и произвођача пчеларског инвентара из оба циљна региона. Посећено је 6 пчеларских фарми – сертификованих, у периоду конвезије и онима који примењују добру пчеларску праксу, којом приликом су размењена корисна искуства, иновативни ноу-хау и корисна практична информација. Осим практичног дела, студијска посета је укључивала и представљање актуалних момената у пчеларству и органском пчеларству путем предавања. Као резултат проведене студијске посете, створени су нови и развијени дугорочни контакти међу пчеларима и произвођачима пчеларског инвентара из оба циљна региона.

Активност 7 Организација пчеларске изложбе у Видину

Користећи се искуством са претходних прјеката и да би се демонстрирала одрживост резултата и прерастање бугарско-српске изложбе у заједничку традицију, у оквиру пројекта од 12.12.2014 г. до 14.12.2014 г. у Сали „Симфониета“ Државне Филхармоније Видин и ове године је одржана бугарско-српска изложба меда, пчелињих производа и пчеларског инвентара. На њој је узело учешће 30 бугарских и српских излагача - произвођача меда, пчелињих производа и пчеларског инвентара који су представили своју производњу. Гости из Бугарске, Србије и Румуније – представници струковних организација, локална и централна јавна власт, невладине организације, грађани и гости Видина и региона посетили су изложбу и упознали се са предностима и користима од конзумације пчелињих производа.

Током изложбе су организована предавања за информисање учесника и гостију манифестације са актуелним темама из области пчеларства и органског пчеларства. Објављено је 3 конкурса за учеснике изложбе за „Најатрактивнији штанд“, „Најбоља амбалажа“ и „Доајен пчеларства“.

Последњег изложбеног дана објављени су резултати ова три конкурса, победницима су уручене симболичне предметне награде, а сви учесници су добили сертификате. За време изложбе представљени си и награђени дечји цртеж и поезија који су учествовали на конкурс «Мед – укусан и користан». Сви излагачи су поклонили пчелиње производе социјалним институцијама из Видинске области. На крају манифестације преподписан је Меморандум о прекограничној сарадњи у области пчеларства, где су се прикључиле нова пчеларска удружења и заинтересоване институције из региона.

Активност 8 Сумирање пројектних резултата

Пројекат је званично завршен одржавањем завршне конференције 01.04.2014 г. у Конферентном центру Обласне администрације Видин, за време које су представљени производи и резултати реализације пројекта, резимирано и анализирано стечено искуство, размењене добре праксе, лекције, научене током реализације пројекта, и представљене тешкоће и проблеми, као и њихова решења. Представници оба партнера су разменили своја виђења за могућност мултипликације пројекта, за будућу заједничку сарадњу и реализацију прекограничних иницијатива од узајамног интереса. Учесници су изразили задовољство од постигнутих резултата и изразили спремност да и у будућности наставе да раде за побољшање и ширење прекограничне сарадње и заједничких напора за заштиту животне средине и природних ресурса. Учешће у конференцији је узело 25 представника заинтересованих страна из оба региона – пчелари и произвођачи пчеларског инвентара, струковних организација, пољопривредни произвођачи, представници бизнис сектора, невладиних организација, локалне и централне администрације, грађани, медији и друге заинтересоване стране.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне сарадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

У оквиру ове активности пројекта је укључена и израда и дистрибуција овог коначног извештаја. Тим пројекта се нада, да ће на овај начин добра пракса, која је представљена у њему бити доступна ширем кругу заинтересованих страна, које могу да искористе подељено искуство и да га примене приликом решавања сличних проблема.

РЕЗУЛТАТИ

Након завршетка пројектних активности можемо да закључимо да су постигнути следећи резултати и добијени следећи производи:

- Израђено је и распрострањено 2000 брошура за популаризацију пројекта;
- Израђено је и распрострањено 200 информационих постера;
- Израђено је и дистрибуирано 1000 промоционалних фасцикли;
- Израђен је 1 рекламни банер;
- Израђено је и подељено 1000 промоционалних торбица с логом пројекта;
- Израђен је и редовно актуализиран веб сајт пројекта;
- Одржана 1 информативна конференција за представљање пројекта – Видин, 1 дан, 25 учесника;
- Израђено 1000 копија завршног сумарног извештаја
- Објављено је 10 саопштења за медије и публикација у локалним и регионалним новинама у оба циљна региона;
- Израђено је и достављено локалним, регионалним и националним медијима преко 10 саопштења за медије;
- Спроведени су конкурси за дечји цртеж и рецитацију на тему «Мед – укусан и користан»;

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

- 164 деце из оба циљна региона је узело учешће на конкурсима за дечији цртеж и рецитацију и у школској кампањи;
- Изабран је лого пројекта и кампање;
- Представљени су дечији радови за време пчеларске изложбе;
- Повећана је информисаност младог поколења у вези користи од бављења органским пчеларством и улогом пчела у заштити равнотеже у природи, очување екосистема и повећања приноса пољопривредне производње;
- Реализоване су две петодневне студијске посете – свака са по 20 учесника – пчелара и произвођача пчеларског инвентара са обе стране границе;
- Размењено је и подељено практично искуство и иновативна пчеларска пракса;
- Представљене су специфичне карактеристике за примену органског пчеларства и добре пчеларске праксе у оба циљна региона и у ЕУ;
- Повећана је информисаност циљних група по питањима органског пчеларства, добре пчеларске праксе и еколошког понашања и очување природних ресурса и повећана им је мотивација да се сертифицију као органски произвођачи;
- Организована је и одржана пчеларска изложба у Видину, Бугарска – 3 дана, 30 учесника - пчелара и произвођача пчеларског инвентара са обе стране границе;
- Актуелизиран је и потписан Меморандум о сарадњи у сфери пчеларства и органског пчеларства, укључене су и нове заинтересоване стране;
- Представљени су пчелињи производи и пчеларски инвентар, произведени са обе стране границе;
- Спроведени су конкурси за „Најатрактивнији штанд“, „Најбоља амбалажа“ и „Доајен пчеларства“ међу учесницима пчеларске изложбе и награђени победници;

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

- Поклоњени су пчелињи производи социјалним и образовним институцијама на територији оба циљна региона од стране учесника изложбе;
- Организована је и одржана финална конференција у Видину за презентацију резултата и производа реализације пројекта – 1 дан - 25 учесника;
- Обезбеђена је одрживост и мултипликација пројекта;
- Повећан је капацитет партнерских организација за рад на пројектима финансираним од стране ЕУ;
- Повећана је информисаност локалног становништва оба циљна региона по питањима органског пчеларства, добре пчеларске праксе и еколошког понашања усмереног на заштиту животне средине и одрживо коришћење регионалних ресурса;
- Повећана је прекогранична сарадња и прекогранични промет људи, роба и услуга.

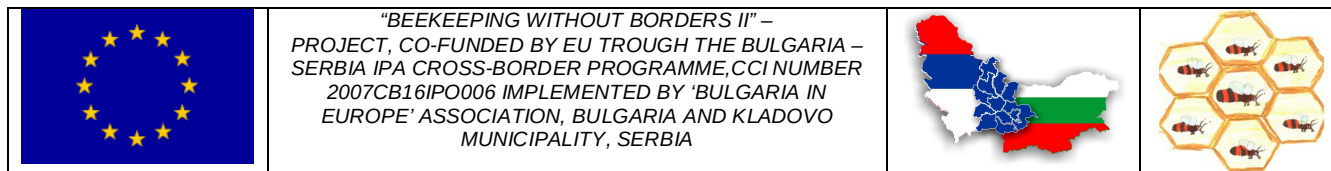
Наведени резултати показују да су постигнути пројектом предвиђени циљеви, тј. побољшање прекограничне сарадње, промоција органског пчеларства и добре пчеларске праксе, размена практичних искустава и ноу-хау, повећана јавна информисаност по питањима очувања и заштите животне средине и одрживог коришћења регионалних ресурса, повећана прекогранична сарадња и прекогранични промет људи, робе и услуга.

ДОБРЕ ПРАКСЕ У ПЧЕЛАРСТВУ

Током две студијске посете су посећени бројни пчелињаци, сваки са својим предностима, плусовима и позитивом. Из сваке посете је могло да се исцрпи драгоцено пчеларско искуство како на нове, тако и на добро познате теме. Овде су представљене неке добре праксе и примери, који су изазвали највећи интерес међу учесницима.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне сарадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

Пчеларска кућа „Богдановић“

Пчелињак Живојина Богдановића је позициониран око села Брестовац, Општина Неготин. Особености, које карактеришу рад на породичној фарми су висок професионализам и велика љубав. Приликом посете утисак је оставила изванредна уређеност и организација посла, који су главни разлог успеха „Пчеларске куће Богдановић“. Посета је била оријентисана у два правца:

1. Специфичности рада на газдинству са производњом матица.
2. Организација покретног пчеларства.

Производња матица је „поезија у пчеларству“ према Клејтон Леон Фарару – једном од стваралаца модерног пчеларства. Производња матица захтева високу квалификацију и знања како из биологије пчелињих друштава, тако и природне законитости и зависности. У пчелињаку који производи матице у Брестовцу није било могуће да се демонстрира цела гама активности због специфике тренутних климатских услова. Учесници студијске посете су се детаљно упознали са инвентаром који се користи за сваку од активности. За време разговора су представљена два основна начина за гајење матица – преношењем ларви и Јентеровим апаратом. Многа питања гостију су изазвала дискусију, која је била корисна како за пчеларе са дугогодишњим искуством, тако и за млађе пчеларе.

Велико интересовање је изазвало и товарење кошница за практиковање покретног пчеларства. Интерес је изазван чињеницом што Жика Богдановић има превозно средство специјално опремљено у ту сврху. На апсолутно механизован начин, уз помоћ дизаличног механизма, за неколико минута на специјалну платформу се утоварује до 36 кошница од стране само једног човека. Дата платформа се одвози до локације која има богату пашу. Оно што је виђено на посећеном пчелињаку је необорив доказ, да механизација и аутоматизација могу да буду нераздвојан део модерног пчеларења.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

Пчелињаци „Софрониеви“

Пчелињаци Софрона Софрониева се налазе у области Монтана – углавном у сливу реке Огосте. Карактеристично за рад Пчелињака „Софрониеви“ је затворен циклус, који је у основи успешног пчеларења. Комплетна активност је механизована – од прихране пчелињих друштава, до добијања и пакетирања пчелињих призова. Фарма располаже сопственом лабораторијом у којој, осим дијагностификовања болести, може да се уради и анализа меда. Највеће интересовање међу посетиоцима су изазвали експерименти, који се врше у вези са презимљавањем резервних матица, као и доусавршавање тзв. „дубоког дна“. Новина је конструкција унутрашњег скупљача полена, који је са промењеним пречником отвора – са класичних 4,4 мм на 5,1 мм. Ово значајно олакшава посао пчелињег друштва и пчелара. Ова новина води до повећаног приноса полена, као и до стимулације друштва за прикупљање веће количине нектара током активне сезоне. Дискусија за време посете је била корисна и често је прерасла у корисне препирке. Закључак свих учесника је био да је Пчелињак „Софрониеви“ узоран и треба да служи као еталон у пчеларству.

Пчеларска фарма „Фруктос 9“

„Фруктос 9“ ЕООД гради пчелињак у реону села Горно Камарци, који ради по технологији органског одгоја пчела на бази 200 многокорпусних кошница по систему Лангстрот-Рут, просторија за инвентар и чуваре, радне просторије за центрифугирање и примарну обраду. У пчелињаку се углавном производи полен и мед. Место на коме се пчелињак налази је нарочито подесно за развој органске производње због специфичног географског положаја, климатских услова и немогућности за развој конвенционалне пољопривреде.

Технологија гајења захтева континуирано праћење и исправну дијагнозу стања пчелињих друштава. Осим прегледом, стање се прати путем континуираног мерења параметара тежине, влаге и температуре у кошницама. У том циљу, свака кошница је постављена на специјализовану електронску вагу, која очитава параметре кошнице и шаље их на компјутер, који обрађује и анализира мерења.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

У случају неслагања једног од параметара, програм даје поруку, а дотична друштва се брижљиво прегледају. На овај начин, проблеми се детектују много раније и пажња и напори се фокусирају углавном на проблематична друштва. Такође се са довољним степеном вероватноће може проценити како развој сваког друштва, тако и резултати који ће се добити на крају сезоне. Тако се могу предузети неопходне мере много раније и са довољном прецизношћу. Систем за континуирано праћење и дијагнозу стања омогућава да се процене одмах - у наредних дан или два, мере које су предузете да се побољша стање датог друштва.

Благовремена и тачна дијагноза укључује и систем за континуирано прихрањивање 15-20% медним сирупом. На тај начин се обезбеђује снабдевање чистом водом, чиме се пак гарантује чистоћа воде и ослобађање 40% пчела које раде на доношењу воде. При томе се пчеле преусмеравају на прикупљање нектара и принос се повећава. С друге стране преко количине сирупа потрошеног током дана, може индиректно проценити стање друштва чак и без отварања кошнице. У праћењу стања су укључене и по једна индивидуална камера инсталирана пред сваком од кошница. Информације како од система за континуирано праћење и дијагнозу стања, тако и од индивидуалних камера су доступне онлајн. На тај начин је могућа примена система „Rent your own bee hive”, при којој сваки човек, где год по свету да се налази, може изнајмити кошницу и надгледати је путем камере и истовремено имати приступ до комплетне информације о тежини, влажности и температури.

Активност пчеларске фарме „Фруктос 9“ показује да савремене информационе технологије могу да буду од озбиљне користи пчеларима, као и да прошире могућности за пчеларење, олакшавају посао пчеларима и потпомажу активност пчелињих друштава.

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи“, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

	<i>"BEEKEEPING WITHOUT BORDERS II" – PROJECT, CO-FUNDED BY EU THROUGH THE BULGARIA – SERBIA IPA CROSS-BORDER PROGRAMME, CCI NUMBER 2007CB16IPO006 IMPLEMENTED BY 'BULGARIA IN EUROPE' ASSOCIATION, BULGARIA AND KLADOVO MUNICIPALITY, SERBIA</i>		
---	---	--	---

ЗАКЉУЧАК

Реализација пројекта „Пчеларство без граница II” је дала могућност учесницима да се упознају са водећим пчеларима и добрим пчеларским праксама у Републици Србији и Републици Бугарској. Свеопште је мишљење да пчеларска бранша има будућност као део опште пољопривредне политике. Пчеле нису само инсекти који проиводе жељене од свих производе, већ и важан елеменат биодиверзитета, индикатор загађења и озбиљан бизнис. Заједнички напори бугарских и српских пчелара у том правцу су неопходни и корисни.

«ПРОЈЕКАТ ЈЕ КО-ФИНАНСИРАН ОД СТРАНЕ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ПРЕКО ПРОГРАМА ЗА ПРЕКОГРАНИЧНУ САРАДЊУ ПО ИПА БУГАРСКА – СРБИЈА»
“ОВАЈ ДОКУМЕНТ ЈЕ НАПРАВЉЕН УЗ ПОМОЋ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ КРОЗ ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОГРАМ ССИ БР. 2007CB16IPO006.
ЈЕДИНСТВЕНУ ОДГОВОРНОСТ ЗА САДРЖАЈ ПУБЛИКАЦИЈЕ ИМА УДРУЖЕЊЕ „БУГАРСКА У ЕВРОПИ” И ОНА НИ НА КОЈИ НАЧИН НЕ ИЗРАЖАВА
ЗВАНИЧНУ ПОЗИЦИЈУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ИЛИ ОРГАНА ОВЛАШЋЕНОГ ЗА УПРАВЉАЊЕ ПРОГРАМОМ.”

Овај пројекат се реализује од стране Удружења „Бугарска у Европи”, Бугарска у партнерству са Општином Кладово, Србија и финансира се по програму прекограничне срадње по ИПА Бугарска – Србија 2007 – 2013 CCI br. 2007CB16IPO006.

